

Главният проектант на Бургаската болница навърши 100 години и продължава да твори

Сряда, 19 Април 2023

Д-р арх. Кирил Дойчев, главен проектант на сградата на УМБАЛ Бургас, навърши 100 години. Наричан „патриарх на рационалното планиране на съвременната болница“, арх. Дойчев е автор на проектите на едни от най-големите болници в България – Бургас, Ямбол, Велико Търново, Каварна, Русе, Кърджали, Шумен, Центъра по хигиена в София и много други. През последните 40 години живее в Чикаго, където работи и до днес. Почетен член на Американския съюз на архитектите, носител на множество награди и отличия.

Сградата на Бургаската болница, проектирана от него преди повече от 60 години е била невидан дотогава пример за модерна архитектура в болничното строителство не само в България, а и в цяла Източна Европа. По нейния пример са построени редица други болници в България. Опитът на арх. Дойчев в реализацията на този проект е отразен в дисертацията му „Икономика на здравното строителство“, защитена през 1963 г. *„Голяма е силата на архитекта да оказва влияние върху подобрението на живота и да работи за напредъка на обществото. Архитектът трябва да вижда себе си поставен в отговорна роля и трябва достойно и скромно, но активно да я играе“*, споделя той.

Преди да бъде построена тази съвременна болнична сграда, бургазлии са получавали медицинска помощ в няколко разпръснати постройки от павилионен тип. Битови условия като самостоятелна стая със санитарен възел са били химера за тогавашното време. И до днес, в редица болници в страната, санитарните възли са по един на няколко болнични стаи. Много лечебни заведения в България продължават да работят в павилиони и до днес.

През 50-те години на миналия век властите са достигнали до извода, че редом с множество малки здравни служби, са необходими големи междуокръжни болници, които да съберат в едно звена за диагностика и лечение, изследователска, университетска и обучителна функция. По този начин скъпата апаратура и сгради се споделят от по-голям брой потребители. Като център от най-високо ниво е създадена и Бургаската болница. В зората на съзряващи здравни мрежи, при нужда от бързо и ефективно строителство, арх. Дойчев проектира многоетажен хирургически блок, който отговаря на прагматични изисквания, но също така осигурява флексибилност - двукоридорна система. Това решение позволява идеята за компактна и монолитна болница да процъфти, а клиничните единици с болнични легла да се разполагат удобно в стационарния блок при широко развит диагностично-операционен блок.

Теренът е бил празен, неголям, заобиколен от изграждащ се жилищен квартал. В тази обстановка, композицията на сградите е компактна. Стационарът е изграден на височина, за да освободи място за другите отделения. Компактното изграждане на болницата е друг постулат, който арх. Дойчев формулира в дисертацията и провежда на практика. То позволява не само икономично използване на терена, но и къси пътища за обслужване, по-лесна и ефективна експлоатация. Израстването на стационарната част на височина дава възможност на болните за гледка към морето и парковата обстановка, отворено пространство, светлина и въздух.

Полукръглата аула за събрания и обучения на студенти, е разположена в непосредствена близост до по-високата сграда и е в добра видимост от главния път, давайки още една възможност за визуален, запомнящ се акцент на този комплекс. Заоблената форма смекчава човешкото възприятие за голяма сграда, мисленето на арх. Дойчев за човешкия мащаб в неговите проекти съпровожда другите му големи идеи. Заради опита и специализацията си, той става основна фигура при проектирането и изграждането на здравната мрежа в България през 70-те и 80-те години на миналия век и водещ консултант при здравното проектиране в цяла Източна Европа. От неговите проекти черпят вдъхновение поколения млади архитекти.

Друг новаторски аспект на проектирането на Бургаската болница е, че в нея е включена поликлиника, и санитарно-епидемична станция – освен леглова и лечебно-диагностична база се слага началото на „Обединена районна болница“. *„По това време подобна „обединена болница“ е уникална за Източна Европа. И до днес това не е достигнато от напреднали страни като САЩ, където здравното обслужване е разпокъсано и неравномерно разпределено из страната, взаимно конкуриращо се, и изключително неефективно в резултат“*, казва арх. Дойчев.

Високата сграда на болницата е открита през 1969 г. Десет години по-късно започва строителството на днешния хирургически корпус, което заради бурните промени в тези времена продължава цели 17 години – до 1996 г.

И до днес сградата на Бургаската болница продължава да бъде еталон в съвременното болнично строителство. *„Една болнична сграда е един малък град. В него трябва да се мисли и за жителите, и за специалистите, за обслужването, и за рекреацията. И този сложен организъм трябва да работи по-добре и от град. Сътрудничество, търпение, разбиране, новаторство, и високи цели – са може би добра „рецептата“ за хармоничен живот“*, отправя своето послание към лекари и пациенти арх. Кирил Дойчев, прекрачил смело в своето второ столетие.

PRESS RELEASE

Dr. Kiril Doytchev, HFAIA celebrating 90th Birthday April 14, 2018

UNESCO Center for Hygiene, Medical Academy, Sofia, Bulgaria (top and middle right)
Subotić Medical Complex Mostar, Sofia, Bulgaria (bottom right)

Nursing School, Veliko Tarnovo, Bulgaria (left)

